

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ВИРОБНИЧОГО ПІДПРИЄМСТВА

Вінницький національний технічний університет

***Анотація.** В тезах розглянуто поняття управління інноваційною діяльністю та сформовано визначення управління інноваційною діяльністю на виробничому підприємстві. Розроблено алгоритм управління інноваційною діяльністю на виробничому підприємстві, який передбачає генерування ідей, планування, організацію, мотивацію, контроль та оцінку результатів від інноваційної діяльності.*

Ключові слова: інновації; інноваційна діяльність; виробниче підприємство.

MANAGEMENT OF INNOVATION ACTIVITIES OF A MANUFACTURING ENTERPRISE

***Abstract.** In the abstracts the concept of innovation management is considered and the definition of innovation management at the production enterprise is formed. An algorithm for managing innovation activities at a manufacturing enterprise has been developed, which provides for the generation of ideas, planning, organization, motivation, control and evaluation of results from innovation activities.*

Keywords: innovations; innovation activity; manufacturing plant.

В період трансформації економіки та стрімкого розвитку науки і техніки інноваційній діяльності виробничих підприємств приділяється все більше уваги. Підприємства, які застосовують в своїй діяльності сучасні технології та методи управління інноваційною діяльністю, а саме відслідковують наукові досягнення в галузі як на вітчизняному так і на міжнародному ринку, використовують науковий, науково-технічний та інтелектуальний потенціал, виготовляють нову продукцію, надають нові види послуг використовуючи нову техніку, технології, інноваційні підходи до управління, формують стратегічне управління на основі інноваційного підходу здатні прогнозувати довгострокові зміни в економіці та на цій основі приймати управлінські рішення, які спрямовані на забезпечення раціонального розвитку в майбутньому, досягнення конкурентних переваг на ринку, зменшення рівня витрат та отримання високих показників ефективності. Проблема підвищення інноваційної активності промислових підприємств набуває нового значення, оскільки її вирішення дасть можливість використовувати технології нового рівня, що призведе до економічного зростання виробничого підприємства та економіки загалом [1,2].

Питаннями управління інноваційної діяльності займались багато вітчизняних та зарубіжних вчених Спіфанова І. Ю., Кобелев В. М., Василюк К. О., Білозор Л. І., Балабанов І. Ганієва А.Р., Гриньов В.М., Кузьмін О.Є., Санто Б., Стадник В.В., Фатхутдінов Р.А., Федуллова Л.І., Філіппова С.В., Шумпетер Й.А. та інші.

На думку Кобелева В. М., Василюк К. О. управління інноваційною діяльністю - це особливий процес організації господарювання, оснований на постійному пошуку нових можливостей покращання технікотехнологічних факторів виробництва та пов'язаний з готовністю підприємницької структури брати на себе ризик по здійсненню нового проекту, а також виникаючу при цьому фінансову, соціальну і моральну відповідальність [1]. Герчикова П. Н. розглядає управління інноваційною діяльністю як один з напрямів стратегічного управління. Балабанов І., вважає, що управління інноваційною діяльністю вивчає сутність інновацій та їх природу і механізм управління інноваційними процесами [3]. Стадник В.В., Головчук О.В. відзначають змістову сутність управління інноваційною діяльністю на промисловому підприємстві – як комплекс цілеспрямованих впливів на процес інноваційних змін бізнес-системи

підприємства, що здійснюється для приведення цієї системи до нової якості, яка забезпечує кращу здатність до створення споживчих цінностей у обраній сфері господарювання [4]. Ковальов Г. Д. [5] визначає управління інноваційною діяльністю як систему управління економічним розвитком, яка охоплює не тільки економіко-технічні проблеми, а й проблеми світогляду. Отже, управління інноваційною діяльністю на виробничому підприємстві – це процес створення на підприємстві системи, яка направлена на пошук та реалізацію нових інноваційних рішень в управлінні, виробництві, технологічному процесі, в управлінні персоналом, в роботі зі споживачами, конкурентами тощо для досягнення цілей підприємства з мінімальними затратами.

Управління інноваційною діяльністю на підприємстві повинно відбуватись в декілька етапів, які дозволять підприємству впроваджувати інноваційні проекти та забезпечать ефективне їх виконання на усіх етапах реалізації. Усі етапи інноваційного процесу на підприємстві повинні бути логічно пов'язані, доповнювати один одний та утворювати комплексну систему з реалізації інноваційних проектів. Виходячи з основних функцій менеджменту ці етапи можна сформулювати як: ідея, планування, організація, мотивація, контроль та аналіз отриманих результатів (рис. 1).

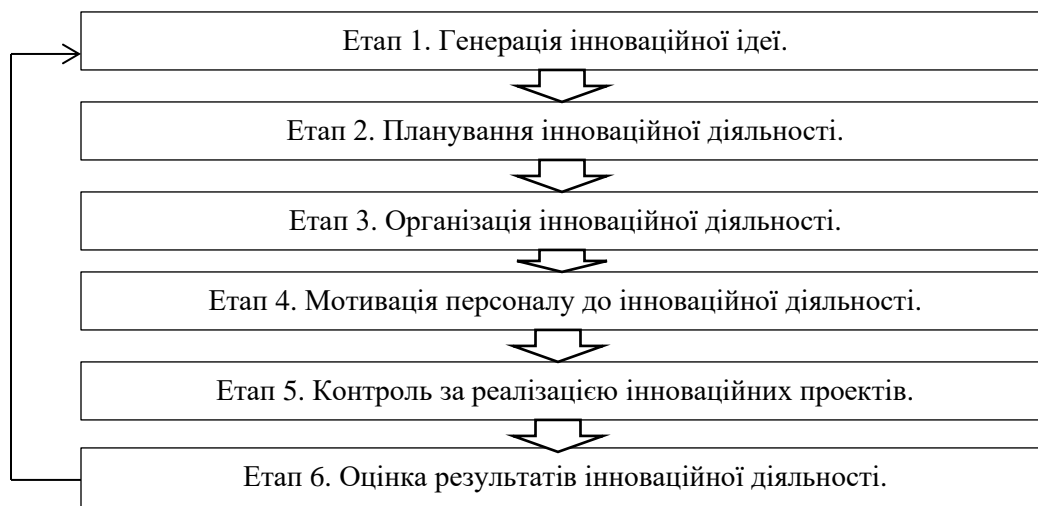

Рисунок 1 – Алгоритм управління інноваційною діяльністю на виробничому підприємстві
Розроблено авторами на основі [1]

На етапі генерування ідей необхідно залучати усіх креативних співробітників. Це може бути як командна робота так і робота новатора-одиника. Іноді творчий процес краще здійснюється на одинці і працівник, який постійно стикається з проблемою та обмежений в ресурсах може знайти найкраще інноваційне рішення. Для генерування інноваційних ідей часто використовують засоби масової інформації, наукові досягнення в світі, спілкування з споживачами, конкуренти тощо.

Планування інноваційної діяльності передбачає визначення довгострокових, середньострокових і короткострокових цілей інноваційного розвитку залежно від інноваційної стратегії підприємства враховуючі фінансові можливості. Здійснюється аналіз внутрішнього і зовнішнього середовища, а саме оцінюється поточний стан підприємства на основі аналізу основних коефіцієнтів господарської та фінансової діяльності підприємства, виявляються та аналізуються усі можливі чинники, які можуть вплинути на виконання завдань та досягнення цілей [6]. Також на етапі планування здійснюється аналіз ринку збуту; аналіз потреб споживачів, аналіз можливостей і загроз, аналіз ризиків, які можуть виникнути при реалізації інноваційного проекту, аналіз технічних, фінансових, людських ресурсів, які необхідні для впровадження інновацій.

Організація інноваційної діяльності передбачає вибір механізму та інструментів реалізації інноваційної діяльності, визначення джерел фінансування та розподіл фінансових ресурсів, визначення термінів реалізації інноваційного проекту та встановлення поетапних завдань та термінів контролю за їх

виконанням, підбір персоналу та розподіл функціональних обов'язків між задіяними працівниками в інноваційному проекті.

Мотивація передбачає матеріальні і моральне стимулювання персоналу до креативної діяльності, формування на підприємстві інноваційної культури, створення сприятливого морально-психологічного клімату, стимулювання командної роботи, мотивування персоналу до вертикального та горизонтального переміщення, проведення тренінгів для персоналу, підвищення кваліфікації, створення умов для стажування за кордоном, забезпечення реалізації концепції «навчання протягом усього життя» тощо.

Контроль за реалізацією інноваційної діяльності передбачає зіставлення отриманих результатів з прогнозованими, а саме фінансові прибутки та витрати, досягненні технічні показники, реалізовані інноваційні рішення тощо. Якщо на етапі контролю були виявлені відхилення від запланованих завдань тоді може здійснюватись коригування інноваційної діяльності для того щоб досягнути поставлених цілей. Після оцінки отриманих результатів від інноваційної діяльності генеруються нові ідеї, ставляться нові плани і усі етапи повторюються.

Реалізація алгоритму управління інноваційною діяльністю, який базуються на основних функціях менеджменту дозволить досягати конкурентних переваг та показників ефективності від інноваційної діяльності промисловим підприємствам. Але при цьому необхідно враховувати особливості реалізації інноваційної діяльності на підприємстві та управління нею, для того щоб досягнути поставлених цілей оптимальним шляхом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кобелєв В. М., Василюк К. О. Інноваційна діяльність промислового підприємства. *Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр.* 2018. № 47 (1323). С. 67-72.

2. Круш Н. П. Сутнісні складові системи управління інноваційною діяльністю промислових підприємств. *Сучасні проблеми економіки і підприємництва*. 2018. Випуск 21. С. 69-76.

3. Сурженко Н.В. Роль менеджменту в інноваційній діяльності підприємства *Збірник наукових праць ТДАТУ імені Дмитра Моторного (економічні науки)*. 2020. № 2 (42). С. 151-157.

4. Стадник В.В., Головчук О. В. Науково-методичні підходи до управління інноваційною діяльністю підприємства та його інформаційним забезпеченням. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2017. № 5. С. 177-181.

5. Ковалев Г. Д. Основы инновационного менеджмента : Учеб. для экон. спец. вузов. М.: ЮНИТИ, 1999. 208 с.

6. Польова Н. М. Формування механізму управління інноваційною діяльністю машинобудівних підприємств та фактори стратегічного розвитку інноваційної сприятливості. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 3. С. 60–61.

Ратушняк Ольга Георгіївна – к.т.н., доцент, доцент кафедри економіка підприємства та виробничого менеджменту Вінницького національного технічного університету, м. Вінниця, e-mail: ogratushnyak@gmail.com

Гавура Каріна Володимирівна – студентка групи МВКД-18б, факультету менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницького національного технічного університету, м. Вінниця, e-mail: karinaahawura@gmail.com

Ratushnyak Olga Georgievna – Ph.D., Associate Professor, Associate Professor of Economics of Enterprise and Production Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: ogratushnyak@gmail.com

Gavura Karina Volodymyrivna – student of the MVKD-18b group, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: karinaahawura@gmail.com